

Sanat Eğitimi Alan Ve Almayan Lise Öğrencilerinin Erdem Etiği Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma

A Study On The Levels Of Virtue Ethics Of High School Students Who Receive Arts Education Or Not

Orhan TAŞKESEN*, Sevtap KANAT**, Ebru ÇIĞIR***

Özet

“Ahlâk kavramının doğasını anlamaya yönelik yolculukta doğrunun yanlıştan, iyinin kötüden ayırt edilmesi gereksinimi etik sorgu alanına özgüdür” (Dündar, Ekşi ve Yıldız, 2008: 90). Etik ile estetik kavramlarının ilişkisinin ise Yunan filozoflarına kadar uzandığı bilinir. Bu bağlamda, güzeli oluşturma eğitimi olan sanat eğitiminin etik değerler üzerine etkisinin araştırılması, bu iki kavram arasındaki ilişkiye ışık tutacak bulgular ortaya koyacaktır. Bu araştırma, örgün olarak sanat eğitimi alan ve almayan öğrencilerin erdem etiği (yardımseverlik, saygı gösterme, özdenetim ve öz değerlendirme) düzeyleri arasında fark olup olmadığını tespit amacıyla yapılmıştır. Doğu Anadolu'nun orta ölçekli bir ilinde eğitim öğretime devam eden ortaöğretim kurumlarından Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinin Resim ve Müzik Bölümü öğrencileri ile Genel Lise öğrencilerinin sanat eğitimi alma durumlarına göre, değer düzeyleri arasındaki farkı ortaya koymak üzere yapılan bu araştırma, ilişkisel tarama modeline uygun bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim öğretim yılında öğrenim gören Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Resim ve Müzik Bölümünden 180 öğrenci, Genel Liseden 6883 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2010-2011 eğitim-öğretim yılında eğitim öğretim yapmakta olan Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Resim ve Müzik bölümlerinden 94 (59 kız, 35 erkek), Genel Liseden 272 (157 kız, 115 erkek) olmak üzere toplam 366 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinde yoğun bir program ile sanat eğitimi alan 94, genel lisede ise, hiç sanat eğitimi almayan 272 olmak üzere toplam 366 öğrenciden veri elde edilmiş, veri toplama aracı olarak öğrencilerin değer düzeylerini (yardımseverlik, saygı gösterme, özdenetim ve öz değerlendirme) ölçmek için, Jennifer Chandra Swaim tarafından geliştirilen ve daha sonra Selma Dündar, Halil Ekşi ve Ali Yıldız tarafından Türkçeye uyarlanan ve dilsel eşdeğerliliği sağlanan “Aksiyonda Değerler Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde ilişkisiz örneklemin bağımlı değişkene ait puanlarını karşılaştırmak için, ölçekten elde edilen puanların normallik varsayımını sağlamaması nedeniyle non-parametrik testlerden KRUSKAL WALLIS testi kullanılmıştır. Araştırmada okul türüne göre, öğrencilerin erdem etiği düzeyleri arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Ayrıca GSSL ve GL öğrencilerinin kendi

* Çalışmanın belirli bir kısmı bildiri olarak sunulmuştur. Yrd. Doç. Dr., Erzincan Üniversitesi, e-posta:orhantaskesen@gmail.com

** Öğr. Gör., Erzincan Üniversitesi, e-posta:sevtap_4444@hotmail.com

*** Arş. Gör., Erzincan Üniversitesi, e-posta:ebrucigir@hotmail.com

içlerinde sınıf değişkenine göre yapılan karşılaştırmada her iki okul türünde de sınıf değişkenine bağlı anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Değerler eğitimi, sanat eğitimi, erdem etiği

Abstract

In the survey devoted to understand the nature of the concept “ethics”, It is peculiar to the investigation area of ethics to feel the need to separate the good from bad, the right from the wrong (Dündar, Ekşi ve Yıldız, 2008 : 90). It is also known that, the relationship between the concepts of “ethics” and “aesthetics” can be traced back to the ancient Greek philosophers. In this context, studying the effects of arts education,- which happens to be the education of creating the “beautiful one”- on ethical values, will put forth findings that could enlighten the relationship between these two concepts. This study is conducted on the purpose of detecting that if there is a relationship between virtue ethics levels (Helpfulness, showing respect, self control and self assessment) of students who receive arts education or not. This study, which is conducted to put forth the difference between levels of values of the music and visual arts departments’ students of high school of fine arts and sports in a mid-scale city of northern Anatolia, according to their status of receiving art education or not, is suitable for the relational screening model.

The population of the study is composed of 6883 students from regular high schools and 180 students from the high school of fine arts and sports in their school year of (2011-2012). The study group is composed of 94 students (59 female, 35 male) from the High School of Fine Arts and 272 (157 female, 115 male) regular high school students, hence 366 students in total. The data were collected from the 94 students who received an intensive arts education and from the 272 students who didn’t receive any education in arts and as a data collecting tool to measure the value levels of students (Helpfulness, showing respect, self control and self assessment) the Scale of Values In Action which was developed by Jennifer Chandra Swaim and later adapted to Turkish by Selma Dündar, Halil Ekşi and Ali Yıldız, was used. For data analysis, to compare the independent sample’s scores related to the dependent variable, one of the non parametric texts, KRUSKALL- WALLIS was used. At the end of the study , no significant difference was found between the levels of virtue ethics of the students according to the school type. In addition to this, significant differences were detected connected to the class variable in two school types.

Keywords: Education of values, arts education, virtue ethics

Giriş

İnsanlığın var oluşundan beri kişiler ve toplumlar arasında değer kavramı önemli bir yer edinmiştir. Çünkü toplumlar ve fertler

doğdukları dünyanın, kültürün, bunların var ettiği değerlerin sayesinde benlik kazanır.

“Günümüzde küreselleşme; siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda pek çok gelişmeye imkan sağlarken bir taraftan da toplumsal yaşamı tehdit eden sorunların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bireyi, aileyi, yaşadığımız toplumu ve dünyayı tehdit eden risk ve sorunların çözümünde, toplumsal yaşantımızın temel yapısını oluşturan milli, manevi, sosyal, ahlaki ve kültürel değerlerimizden olan yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, adil olma, paylaşımcı olma gibi kazanımlarımız en önemli referans kaynağımızdır ” MEB (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2010).

Bu değerlerin elde edilmesinde, okulun yanı sıra, aile ve toplumun önemli bir rolü olduğu açıktır. İnsanlar dış dünya ile ilk münasebetlerine ailelerinin vasıtası ile başlarlar. Dış dünyayı tanıma süreci içerisinde, çocuk aldığı aile eğitimi ile toplumsal yaşama ve toplumun ahlak, görgü, hukuk kurallarına alışmaya çalışır. Toplum da bireye bu süreç içerisinde değerlerin aktarımında etkili olur. Bu süreçten sonra okula gelen çocuk için artık değerler eğitiminde farklı bir dönem başlamaktadır. Buraya kadar eğitim ailenin ve toplumun değer aktarımı dolaylı veya doğrudan olurken, bundan sonra artık planlı bir şekilde eğitimciler tarafından değerler eğitimi süreci ile yapılmaya başlanır. Debarbieux'un (2009) kitabının önsözünde Kayaalp, İlkokula başlayan çocuğun okuma yazmadan önce sınıfta oturmayı ve kurallara uymayı, yani motor davranışını ve dürtüselliğini denetlemeyi öğrendiğini, böylece, insanın doğasında var olan saldırganlık ve şiddet eğiliminin aile içerisinde başlatılan ya da başlatılmayan denetimi okulda kurumsal düzeyde sürdürdüğünü söylemektedir. Devletler kendi toplumsal ve siyasal kültürleri ile milli birlik ve benliklerini gelecek nesillere doğru bir şekilde aktararak devamlılığı sağlamak için okullarda toplumun ortak ürünü olan değerlerin planlı ve doğru bir şekilde aktarılmasını ister. Bu nedenle, günümüzde değerler eğitimi okul programları kapsamında ele alınarak kazandırılmaya çalışılmaktadır (Türk, 2009). Türk eğitim sisteminde köklü değişikliğe gidilerek, 2005 yılında yapılandırıcı yaklaşım uygulanmaya başlanmıştır. Yapılandırıcı yaklaşım içerisinde öne çıkan en önemli konu ise toplumun ortak değerlerinin, derslerde

öğrencilere nasıl aktarılması gerektiği olmuştur. MEB yenilediği öğretim programlarında ilk defa gerek öğretim yöntemlerinde gerekse programın genel yaklaşımında değerler eğitimi konusuna değinmiş, millî ve evrensel değerleri programların amaç ve hedefleri arasında saymıştır. MEB'in (Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB), 2011) 18. Milli Eğitim Şurasında 35. ve 38. maddelerinde Değerler Eğitiminin, okul öncesinden başlayarak yaygın eğitim dâhil olmak üzere eğitim-öğretimin her kademesinde, tüm dersler ve okul kültürü içerisinde yer verilmeli ve bu konuda öğretmen, yönetici, öğrenci, aile ve çevre ile iş birliğine gidilmeli, farkındalık oluşturulması için kitle iletişim araçlarından faydalanılması amacıyla gerekli düzenlemeler yapılması ve öğrencilerin akademik başarıları yanında değerlerin oluşumunda önemli yeri olan duygusal, sosyal ve ruhsal zekâ gelişimlerine yönelik yatırım yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Öğrencilerimizin milli, manevi, kültürel değerlerimizi daha etkin şekilde alabilmesi için aile ve eğitim kurumlarımızın çabalarına rağmen, özellikle son yıllarda okullarımızda bu değerlerden yoksun öğrencilerin yetiştiği de göz ardı edilmeyecek bir gerçektir. Artan şiddet ve saldırganlık eğilimleri ile birlikte bazı öğrencilerin yaralanması veya ölüm ile sonuçlanan kavga olayları, kesici alet taşıma, öğretmenlere ve birbirlerine cinsel içerikli taciz ve sarkıntılık, çete kurmak veya katılmak, yalan söyleme, hırsızlık, saygısızlık, okul eşyalarına zarar vermek ve zorbalık gibi istenmeyen davranışlar meydana geldiği görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından (2006) UNİCEF, akademisyenler, kurumlar ve birimlerin katılımları ile Eğitim Ortamlarında "Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Strateji ve Eylem Planı" başlıklı bir çalışma yapılmış ve bu amaçla beş yıllık strateji ve eylem planı hazırlanma gereği duyulmuştur. Ayrıca Öğülmüş' ün (1995) okullarda (liselerde) şiddet ve saldırganlık konulu araştırma raporunda okullarda özellikle liselerde bu tür davranışların olduğu belirtilmiştir. Bundan dolayı, okullarda değerler eğitiminin yeterli bir şekilde verilmediği gözlenmektedir. Bu istenmeyen davranışların beslendiği kaynaklara zıt bir karakter içeren değerler eğitiminin gerekliliği Türk Milli Eğitimi'nde okul programlarında eskiden beri yer almaktadır. Milli Eğitim Temel Kanunu'nda, ilk, orta, yüksek öğretim kurumları yönetmeliklerinde, ders programlarında ve ilgili tüm alanlarda bunu görmek mümkündür (Aslan, 2009:15).

Değerler eğitiminde etkin olarak kullanılabilir alanlardan birinin de sanat eğitimi olduğu yönünde birçok araştırma mevcuttur. Erbay (1997: 54) okul öncesinden başlamak üzere bireyin eğitim ve öğretim sürecinde her ikisini kapsar bir nitelikte sanat eğitiminin, bireyin yetişme sürecinde fiziksel, ruhsal, kültürel, düşünsel açılardan var olmasının bazı önem ve gerekliliklere sahip olduğunu ve bu önem ve gerekliliği kavramış ülkelerin sanat eğitimine yöneldikleri, çünkü her şeyden önce sanatın özünde yaşamı sorgulayabilme, sorunların özüne inme ve kuşkuçuluk yattığını, kültürün özel bir alanı olarak sanatın, imgeler aracılığı ile gerçekliği yeniden üretirken, sanat eğitiminin de bu üretimde yönlendirme ve bilgilendirme açısından görev yaptığını ifade etmiştir.

Yine çağımızda eğitimin, bilim ve sanatın işbirliğine dayandırılması. Sanatın da bilimin de amacı; insana hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Sanata ve duyguların eğitimine önem veren okul yada eğitim sistemlerinde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin ve zekânın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat duygu ve düşünce arasındaki iç içe geçmiş bağlantıyı vurgularken öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcı olur (Yolcu 2004: 91).

Gençaydın da (1990) sanat eğitiminin düşünsel temelleri çalışmasında sanat eğitiminin yalnızca yeteneklilerin eğitimi için bir "lüks" olmadığını, herkes için gerekli bir kişilik eğitimi olduğunu ifade eder. Sanat eğitiminin sanatçı yetiştirmeye yönelik bir eğitimi ifade etmediğini, bireyin sanat yoluyla eğitiminin yani bireye yönelik estetik eğitimin kastedildiğini, insanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak şartları hazırlayan ve bireyin kişilik kazanmasını sağlayan bir etkinlik olduğunu vurgulamaktadır.

Sanat eğitimi özgür, barışçıl, insancıl, yaratıcı, toplumuyla bütünleşmiş, değişen şartlara göre kendini yenileyebilen, geleceğin izlerini yansıtan bireylerin yetişmesi için vazgeçilmez bir dünyadır. Sanat eğitimi ile öğrenciler fikir ve duygularını farklı şekillerde ifade edebilirler. Soyut düşünce ve duygularını ifade etmeleri için hem sözel hem de sözel olmayan yöntemlerin olduğunu, yaratıcı zekalarına güvenmeyi, bazı problemlerin bir çok farklı yöntemlerle çözülebileceğini öğrenirler. Algısal, yorumsal ve çözümsel yetilerini genişletirler. Görsel imgelerle anlam bulmayı, sanat eserlerinin estetik niteliğini tespit etmeyi öğrenirler. Öğrenciler, kendi kültürlerinin

temel teşkil ettiği geniş kültürel yapıyı anlar ve bu yapıya daha duyarlı hale gelirler (Buyurgan ve Kumral, 2007: 104).

Bilindiği üzere sanatsal faaliyetlerinin insanın ruhunda bir arınma sağladığı düşüncesi Aristo'ya kadar dayanır. Aristo, sanatın amacını sadece estetik haz uyandırmak olmayıp, sanat yapıtı sayesinde ruhun kötülüklerden arınması olarak açıklıyordu. “Tragedyanın ödevi, acıma ve korku duyguları uyandırıp ruhu tutkularından temizlemektir” (Aristoteles 1993: 22).

Suut Kemal Yetkin'in (1968) sanat eğitiminin bir çeşit ahlak eğitimi olduğuna ilişkin sözü de sanat eğitiminin kişilik oluşumu üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. “Sanat eğitimi bir çeşit ahlak eğitimidir.” diyerek bireyin kişiliğinin gelişiminde sanat eğitiminin neden önemli olduğunu ortaya koyar. Bu bağlamda, sanat eğitimi duyuşsal, devinişsel, bilişsel ve sezışsel davranışları tümüyle bir bütün halinde kapsar ve bu davranışları etkileyeceği dolayısıyla da değerler eğitimine bir katkısı göz ardı edilemez bir disiplin olduğu düşünülebilir.

Home ise “Güzel sanatlardaki bir beğeni, gerçekten çok yakını olduğu *ahlâksal-duyu* ile elele yürür” diyerek sanatın ahlak üzerindeki etkisini vurgulamıştır (Arat,1987:173). Tunalı da (2010), Güzel insanı-ahlaki yönden de kusursuz kabul eder; Güzel ve iyi'nin, estetik ile etik'in yüzyıllardır düşünülen beraberliğini, bu beraberliğin temelini ise insan varlığında ve insan ruhunda bulunduğunu söyler. Bunun için, kalokagathia anlamındaki bu iyi ile güzel'in beraberliği, yalnız geçmiş yüzyıllarda değil, günümüzde de geçerliliğini sürdürür. Çünkü güzel değeri ile insanın kurmuş olduğu ilgi ve bu ilginin sürekliliği, bizim obje dünyasına bakışımızı değiştirir, obje'ler üzerine verdiğimiz yargıları bir beğeni yargısı haline yükseltir. Bütün bu ilgiler içinde, ruhumuz biçim ve düzen kazanır. Böyle biçim ve düzen kazanmış bir ruh, elbette bu biçim ve düzene yalnız estetik varlık sınırları içinde değil, aynı zamanda ruhun bütünlüğü içinde de sahip olacaktır. Ruhun bu bütünlüğü içine ahlak varlığı da girer. Bu ruh, yalnız estetik biçimi değil, ahlaksal bir biçimi de gösterir. Bundan ötürü, güzel yönünden estetik bir biçim ve düzen kazanmış bir insanın, ahlaksal eylemler yönünden de belli bir biçim ve düzen kazanması gerekir. Çünkü güzel değeri ve estetik bakımından biçim ve düzen elde etmiş bir ruh, artık yetkinliğe, insansallığa ulaşmış olur. Yetkin

bir ruhtan ise yalnız estetik eylem bakımından değil, tüm eylemler bakımından bir yetkinlik beklenir.

Genelde sanat eserlerinin amacı sırf olumlu manevi-estetik idealleri terennüm etmek, insanları yüksek manevi amaçlarla yaşamağa, kendi gündelik hayatlarında bu yüce davranış yasalarına ve manevi değerlerine riayet etmelerini saklamaktadır. Hatta gerçek hayattaki çirkin mânevi olayları yansıttığı zaman bile sanat eserleri çoğu kez kendi yüksek eğitici fonksiyonunu kaybetmiyor. Bu nedenlere göre de sanat eserleri, özellikle de onun polifonksiyonel karaktere, duygusal dile sahip olması gibi özellikleri ve tabii ki, ilerici mânevi-estetik ideal pozisyonundan onları kullanabilen sanatçının olması sayesinde insanların kendisine olan sevgisini artırabiliyor (Kurbanov, 2011).

Sanat ve sanat eğitiminin değerler üzerine etkisiyle ilgili birçok görüş ve düşünce paylaşılmışken konuyla ilgili çalışmaların yok denecek kadar az olması dikkati çekmektedir. Lise düzeyinde yapılan çalışmalar, Gömleksiz (2004) tarafından gerçekleştirilen “Lise Öğrencilerinin Toplumsal Değerlere İlişkin Tutumları: Elazığ İli Örneği” adlı araştırmada Elazığ il merkezinde bulunan 11 genel lisede öğrenim gören 2. ve 3. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüş, araştırma ile öğrencilerin toplumsal değerleri nasıl algıladıkları, bu değerlere karşı nasıl bir bakış açısına sahip oldukları ortaya konarak, bu alanda yaşanan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma ile modern toplumsal değerler arasında yer alan çevre sorunlarına karşı duyarlı olmaya ilişkin erkek öğrencilerle kız öğrencilerin görüşleri arasında, kız öğrencilerin lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. İnsan haklarına ilişkin görüşlerde ise grupların görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Eşitlik ve sosyal adalete ilişkin öğrenci görüşleri arasında ise kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılığın bulunduğu gözlenmiştir. Sosyal bütünlüğe ait görüşte ise her iki grupta bulunan öğrenciler tarafından ‘tamamen katılıyorum’ düzeyinde benimsenmiştir. Araştırmada kız öğrencilerin toplumsal gelenekleri daha fazla benimsedikleri ortaya konmuştur. Buna benzer olarak yine kız öğrencilerin daha fazla sorumluluk sahibi oldukları, dürüstlük alt boyutunda bulunan maddeleri erkek öğrencilere göre daha fazla benimsedikleri, kendilerini kontrol altına alabildikleri ve daha fazla saygılı oldukları ortaya çıkmıştır. Özensel’ in (2004) yaptığı araştırma

da “ Liseli Kız ve Erkek Öğrencilerin Değer Yargıları Ve Türk Toplumunun Temel Toplumsal Kurumlarına Bakış Açıları “ isimli çalışmada liseye devam eden toplam 1394 lise son sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Buna göre gençlerin %17,6’sı İstanbul, %16,1’i İzmir, %15,4’ü Konya, %14,4’ü Diyarbakır, %12,5’i Antalya, %12,2’si Samsun, %11.8’i de Elazığ’dandır. Katılımcıların %55,7’si erkek, %44,3’ü kız öğrencidir. Gençlerin sahip oldukları değer yapılarına bakıldığında, gençlerde bireysellik istencinin yanı sıra, sosyal devletin fonksiyonlarını da üzerine alan, sosyal düzenin istikrarı, sosyal adaleti sağlama, demokratik bir yapı, refah içinde bir yaşamı paylaşma ve yardımlaşma gibi toplumsal uyumu ifade eden değerlerin ön plana çıktığını görüyoruz. Gençlerin değişim istencinin yanında toplumsal uyum taleplerine de çok önem vermektedirler. Gençler arasında bireysellik ve toplumsal uyum, erdemlilik ve çevrecilik değerlerine duyarlılık, kızlarda erkeklere oranla daha yüksek dini –geleneksel, güç ve rahatlık, milliyetçilik ve dürüst olma ile ilgili değerler konusunda erkek ve kızlar arasında bir farklılık görülmemiştir.

Sağnak (2004) tarafından uygulanan “Ortaöğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Okulun Örgütsel Değerlerine İlişkin Algıları İle Kişisel Değerleri Arasındaki Uyum Düzeyleri” konulu çalışmasında öğrencilerin okulun örgütsel değer sistemine ilişkin algıları ile kişisel değer sistemleri arasında farklılıklar olduğu anlaşılmış, başka bir ifadeyle öğrencilerin değer profilleri ile okulların değer profilleri büyük ölçüde birbirine benzemediği, bu durum liselerde güçlü bir örgüt kültürünün olmadığı ve öğrencilerin değer çatışması yaşadıkları şeklinde yorumlamıştır. Dolayısıyla konuyla ilgili yapılacak özellikle nicel çalışmaların sanat eğitiminin bireyin kişilik gelişimi üzerindeki etkisine ışık tutacağı düşünülebilir. Bu amaçla, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- a) Öğrencilerin erdem etiği düzeylerinin frekans ve yüzde dağılımları nasıldır?
- b) Lise öğrencilerinin okul türüne bağlı erdem düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?
- c) Lise öğrencilerinin okul türüne bağlı erdem düzeyleri alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

- d) GSSL öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre erdem düzeyleri ve alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?
- e) Lise öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre erdem düzeyleri ve alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Yöntem

Anadolu'nun doğusunda orta ölçekli bir şehirde öğrenim görmekte olan Genel Lise ve Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinin resim ve müzik bölümü öğrencilerinin erdem etiği düzeyleri arasında farklılık olup olmadığını araştırmak üzere yapılan bu çalışma ilişkisel tarama modeline uygun bir çalışmadır. Araştırma Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Resim ve Müzik Bölümünden 94 (59 kız, 35 erkek), Genel Liseden 272 (157 kız, 115 erkek) öğrenci olmak üzere toplam 366 öğrenci ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma için gerekli verilerin toplanmasında ölçme aracı olarak J. C. Swaim'in (2004) geliştirmiş olduğu Davranış Ölçeğinde Değişen Değerler "Modified Values in Action Questionnaire (VIA)" adlı ölçeğin Selma Dünder, Halil Ekşi ve Ali Yıldız tarafından Türkçe formunun dilsel eşdeğerliliğinin sağlanmasıyla oluşturulan "Aksiyonda Değerler Ölçeği" kullanılmıştır.

Ölçeğe araştırmacılar tarafından uygulanan faktör analizinde Yardım severlik, saygı gösterme, özdenetim ve öz değerlendirme olarak 4 faktör elde edilmiştir.

Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .92 olarak bulunmuştur. Ölçeğin araştırmadaki Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ise .91 olarak bulunmuştur. Kriter geçerliğini sağlamak için tesadüfi olarak seçilen 33 kişilik üniversite öğrencisine ölçeğin Türkçe eşdeğeri ve İngilizce orijinali uygulanmış, her iki ölçekten elde edilen puanlar arasında korelasyon bulunmuştur. "Tüm sonuçlar, "Davranış ölçeğinde Değişen Değerler" ölçeğinin dilsel eşdeğerlik ile yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir" (Dünder, Ekşi & Yıldız, 2008: 89).

Verilerin Analizi

Değişkenlere ilişkin betimsel istatistikler, korelasyon ve varyans analizleri SPSS 17.00 programı kullanılarak .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Öğrencilerin "Aksiyonda Değerler Ölçeği" puanları toplanarak erdem etiği düzeyleri, oluşturulmuştur. Ayrıca ölçeğin dört

alt boyutuna ait puanlar toplanarak, iyilikseverlik, saygı gösterme, öz denetim ve özdeğerlendirme düzeyleri belirlenmiştir.

İlk olarak araştırma verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için örneklem sayısının 50 den büyük olduğunu dikkate alarak Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarının normal dağılımdan anlamlı bir şekilde sapma gösterdiği tespit edildiğinden araştırma verilerinin non- parametrik testlerle test edilmesinin daha uygun olacağı düşünülmüştür. Bu gerekçe ile GSSL resim ve müzik bölümü öğrencileri ile genel lise öğrencilerinin erdem etiği düzeyleri, erdem etiğine ait alt boyutlar non-parametrik testlerden Kruskal- Wallis testi ile edilmiştir.

Bulgular

Çalışmanın bulguları araştırma sorularının sırasıyla sunulmuştur.

a) *Öğrencilerin erdem etiği düzeylerinin frekans ve yüzdeler dağılımlarına ilişkin bulgular*

Öğrencilerin erdem etiği düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler tablo 1’ de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Erdem Etiği Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Düzyer Grupları	N	%
<i>Düşük</i>	4	1.2
<i>Orta</i>	51	13.9
<i>İyi</i>	189	51.6
<i>Yüksek</i>	122	33.3
<i>Toplam</i>	366	100

Tablo 1’ de görüldüğü üzere 366 öğrencinin %1,2 ‘i düşük düzeyde, %13,9’u orta düzeyde, % 51,6 ‘, iyi düzey, %33,3’ ü ise, yüksek erdem etiği düzeyine sahiptir. Erdem etiği düzeyinin %51,6 olarak iyi düzeyde çıkmasının, beklenenin üzerinde bir sonuç olduğunu söylemek mümkündür. Bu orana yüksek düzyere sahip %33,3’lük grubu da eklediğimizde %84,9’unun erdem etiği düzeylerinin beklentilerimizi karşılayabilecek düzeyde olduğu görülmektedir.

b) Lise öğrencilerinin okul türüne bağlı erdem düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Öğrencilerin okul türüne göre erdem etiği düzeyleri arasında farkın olup olmadığına ilişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Müzik ve Resim Bölümü Öğrencileri ile GL Öğrencilerinin Okul Türüne Göre Erdem Etiği Düzeylerine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Değişken	Düzye Grupları	Sıra Ortalaması	N
Erdem Etiği Düzeyi	GL	181,34	272
	GSSL	189,75	94
Toplam			366

Erdem Etiği Düzeyi	
Ki-Kare	.441
Df	1
P	.506

Tablo 2’de görüldüğü gibi okul türüne bağlı olarak öğrencilerin erdem etiği düzeylerinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir χ^2 (sd=1, n=366) = .506 $p > .05$. Bu bulgu göre okul türüne göre GSSL Müzik ve Resim Bölümü öğrencileri ile GL Öğrencilerinin erdem etiği düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

c) Lise öğrencilerinin okul türüne bağlı erdem düzeyleri alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Okul türüne göre öğrencilerin erdem etiği (yardımseverlik, saygı gösterme, öz denetim ve öz değerlendirme) alt boyutları düzeylerine ilişkin kruskal wallis testi sonuçları tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. GSSL Müzik ve Resim Bölümü öğrencileri ile GL Öğrencilerinin Okul Türüne Göre Erdem Etiği (Yardımseverlik, Saygı Gösterme, Öz Denetim ve Öz Değerlendirme) Alt Boyutları Düzeylerine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Değişken	Okul Türü	Sıra Ortalaması	N
Yardımseverlik	GL	184.22	272
	GSSL	180.25	94
Saygı Gösterme	GL	179.33	272
	GSSL	196.50	94
Öz Denetim	GL	180.74	272
	GSSL	193.03	94
Öz Değerlendirme	GL	186.83	272
	GSSL	175.43	94

	Yardımseverlik	Saygı Gösterme	Öz Denetim	Öz Değerlendirme
Ki-Kare	,125	1,864	1,133	,731
Df	1	1	1	1
P	,724	,172	287	,393

Tablo 3’de görüldüğü üzere okul türüne göre erdem etiği yardımseverlik, saygı gösterme, öz denetim ve öz değerlendirme alt boyutları düzeyleri arasındaki fark test edilmiş, anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yardımseverlik χ^2 (sd=1, n=366) = .125 p>.05., Saygı gösterme için χ^2 (sd=1, n=366) =1.18 p>.05. Öz denetim ve öz değerlendirme için χ^2 (sd=1, n=366) =1.13 p>.05., χ^2 (sd=1, n=366) =.731 p>.05. bulgularına ulaşılmıştır.

d) GSSL öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre erdem düzeyleri ve alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Tablo 4. GSSL Müzik ve Resim Bölümü öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Erdem Etiği (Yardımsverlik, Saygı Gösterme, Öz Denetim ve Öz Değerlendirme) Alt Boyutları Düzeylerine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Değişken	GSSL Sınıf	Sıra Ortalaması	N
Erdem Etiği Düzeyi	9	49.42	25
	10	25.84	25
	11	58.94	17
	12	58.57	27
Yardımsverlik	9	50.12	25
	10	22.80	25
	11	59.82	17
	12	60.19	27
Saygı Gösterme	9	48.00	25
	10	28.56	25
	11	54.47	17
	12	60.19	27
Öz Denetim	9	49.80	25
	10	29.42	25
	11	63.06	17
	12	52.31	27
Öz Değerlendirme	9	53.82	25
	10	43.96	25
	11	51.94	17
	12	42.13	27

	Erdem Etiği Düzeyi	Yardımselik	Saygı Gösterme	Öz Denetim	Öz Değerlendirme
Ki-Kare	23,333	30,072	19,040	17,585	3,304
Df	3	3	3	3	3
P	,000	,000	,001	,001	,347

Tablo 4’de görüldüğü üzere GSSL öğrencilerinin sınıf değişkenine bağlı olarak erdem etiği ve yardımselik, saygı gösterme, öz denetim ve öz değerlendirme alt boyutları düzeyleri arasındaki fark test edilmiş, öz değerlendirme hariç tüm boyutlar ve erdem etiği düzeylerinde farka ulaşılmıştır. Erdem etiği düzeyi için χ^2 (sd=3, n=366) = 23.33 p<.05, yardımselik χ^2 (sd=3, n=366) = 30.07 p<.05, saygı gösterme χ^2 (sd=3, n=366) = 19.04 p<.05, Öz denetim için χ^2 (sd=3, n=366) = 17.58 p<.05’dir. Öz değerlendirme alt boyutu için ise, χ^2 (sd=3, n=366) = 3,30 p>.05 olarak anlamlı olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

d) *GL öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre erdem düzeyleri ve alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?*

Tablo 5. GL öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Erdem Etiği (Yardımselik, Saygı Gösterme, Öz Denetim ve Öz Değerlendirme) Alt Boyutları Düzeylerine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Değişken	GL Sınıf	Sıra Ortalaması	N
Erdem Etiği Düzeyi	9	158.85	83
	10	110.93	85
	11	136.67	63
	12	144.37	42

Yardıms severlik	9	152.30	83		
	10	121.15	85		
	11	134.52	63		
	12	139.70	42		
Saygı Gösterme	9	155.09	83		
	10	109.82	85		
	11	142.28	63		
	12	145.52	42		
		145.52			
Öz Denetim	9	156.35	83		
	10	115.94	85		
	11	123.94	63		
	12	158.19	42		
Öz Değerlendirme	9	157.72	83		
	10	117.90	85		
	11	142.13	63		
	12	124.26	42		
Ki-Kare	16,024	6,663	15,270	15,865	12,201
Df	3	3	3	3	3
P	,001	,083	,002	,001	,007

GL öğrencilerinin ise, tablo 5'te verildiği gibi sınıf değişkenine bağlı olarak erdem etiği, saygı gösterme, öz denetim ve öz değerlendirme alt boyutları düzeyleri arasındaki fark test edilmiş, yardıms severlik dışında tüm boyutlarda anlamlı fark tespit edilmiştir. Erdem etiği düzeyi için x^2 (sd=3, n=366) = 16.02 p<.05, saygı gösterme için x^2 (sd=3, n=366) = 15.27 p<.05, Öz denetim için x^2

(sd=3, n=366) = 15.86 p<.05, Öz değerlendirime için χ^2 (sd=3, n=366) = 12,20 p<.05 olarak anlamlı farklara sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Yardımseverlik alt boyutunda ise, χ^2 (sd=3, n=366) = 6,66 p>.05 anlamlı farka ulaşılamamıştır.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada sanat eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin erdem etiği düzeyleri karşılaştırılmıştır. Araştırma sanat eğitimi ile öğrencilerin erdem etiği düzeyleri arasındaki ilişki incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmadan ortaya çıkan bulgulara göre sanat eğitimi alma durumuna göre GSSL resim ve müzik bölümü öğrencileri arasında erdem etiği düzeyleri bakımından anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Oysaki Taşkesen (2011) tarafından yapılan GSSL ve GL öğrencilerinin şiddet ve saldırganlık eğilimlerinin karşılaştırılması çalışmasında GSSL öğrencilerinin saldırganlık ve şiddet eğilimi düzeylerinin GL öğrencilerine göre anlamlı düzeyde düşük olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Değerler eğitimi düzeyinin saldırganlık ve şiddet eğilimi ile negatif yönde korelasyona sahip olacağı düşünüldüğünde, bu çalışmada ortaya çıkan sonucun Türkiye'nin diğer bölgelerinde farklı çıkabileceği öngörüsü yapılabilir.

Ayrıca Lise öğrencilerinin genel olarak erdem etiği düzeylerine baktığımızda öğrencilerin %51'lik bir kısmının erdem etiği düzeyleri iyi grupta yaklaşık %33'ünün ise, yüksek erdem etiği düzeyi sayılan grupta olduğu görülmektedir. Toplam olarak yaklaşık %84 olarak tespit edilen bu oran beklentilerimizi karşılayabilecek bir oran olarak görülebilir. Erdem etiği iyi ve yüksek gruba dahil öğrenci oranının yüksek çıkmasını araştırma yapılan yerin doğu Anadolu bölgesinde gelenekleri, göreneklerin ve ailenin çocukların değerler eğitiminde etkin olmasından kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Doğu Anadolu'da ulaşılan bu iyimser tablo Türkiye'nin diğer illerinde aynı çıkmayabileceği düşünülse de, Koca tarafından (2009) da yapılan yüksek lisans çalışmasında öğrencilerin bireysel değerleri ile öğrencinin ilk ve ortaöğretimini geçirdiği yer arasında bir ilişki sorgulanmış ve böyle bir ilişkinin mevcut olduğuna dair anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu ise, GSSL' nin öğrencilerinin kendi içinde sınıf değişkenine göre bakıldığında 9 sınıflar erdem etiği düzeyi bakımından en yüksek puana sahipken 10 sınıfta ani bir düzey kaybı yaşamaktadır. Bu düzey kaybının 11 ve 12 sınıflarda tekrar kazanmasına rağmen 10 sınıfta baş gösteren bu ani puan düşüşü son derece manidardır. Aynı sonucun GL öğrencilerinde de yaşanması, ilk yılda alınan lise eğitimin öğrencilerin beklentilerini karşılayamaması olarak yorumlanabilir. Beklentilerin boşa çıkması ile yaşanan hayal kırıklığı ve bunun değer düzeylerine yansımaları olarak değerlendirilebilir. Konuyla ilgili doğrudan yapılmış bir çalışmaya rastlanmasa da lise öğrencilerinin sınıf düzeyine bağlı saldırganlıkları ile ilgili çalışmalarda 10 sınıfların erdem etiğinin düşüklüğüne işaret edecek bir duruma rastlanmamıştır. Efiltili tarafından yapılan (2006) "Orta Öğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Saldırganlık ve Denetim Odağı'nın Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi" başlıklı çalışmada genel lise öğrencilerinin sınıf değişkenine göre saldırganlık durumları incelenmiş lise sınıflarının çalışma yapıldığı sene üç sınıf olması dikkate alınarak 2 sınıf öğrencilerinin saldırganlık puanlarının lise bir ve lise üçüncü sınıf puanlarından anlamlı şekilde düşük çıktığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak lise öğrencilerinin sanat eğitimi alan GSSL öğrencilerinden değer düzeyleri anlamlı farklılıklar içermemektedir. Hem iki lise türünün öğrencilerinin erdem etiği düzeylerinin çoğunlukla iyi ve yüksek çıkması, hem de iki okul türü arasında erdem etiği düzeyi bakımından anlamlı farklılıklar rastlanmaması araştırmacılar açısından pozitif bir durum olarak görülmektedir. İki okul türü arasında değer düzeyi bakımından anlamlı sonuçlara ulaşılmasa da Genç, S. Eryaman, M. Y. 2007' de yaptıkları "Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması" başlıklı çalışmalarında, günümüzde kompleks bilgiler içinden seçim yapabilen, sentez yapabilen, sezgi, empati ve anlayış geliştirmiş, sosyal, kültürel ve siyasal kimlik geliştirmiş bireylere gereksinim olduğu vurgulanmaktadır. Yine Akbaş, konu ile ilgili (2008:23) "Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış" isimli çalışmasında "Farklı değerlere öncelik tanıyan değer eğitimi akımlarının öğretim programlarının hazırlanmasında göz önünde bulundurulmasıyla, toplumsal güvene, bilimsel ve teknolojik gelişmeye, refaha, sanata etki eden değerlerin bir bütün halinde programlarda bulunması

sağlanmış olacağını” ifade etmiştir. Çalışmalarda vurgulandığı gibi bireyin değerler eğitiminde ve gelişiminde bilimselliğin yanında, sanatsal uygulamalarında vazgeçilmez bir niteliğe sahip olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Kaynaklar

- Arat, N. (1987). *Etik ve Estetik Değerler*. İstanbul: Say Yayınları.
- Aristoteles (1993). *Poetika*. (Çev. İ.Tunalı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Akbaş, O. (2008). *Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış*. Değerler Eğitimi Dergisi Cilt 6, No. 16, 9-27, Aralık.
- Aslan, M. (2009). *Değerler Eğitiminde Kahramanlardan Yararlanma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Buyurgan, S., & Kumral, Ç. (2007). Bireyin Eğitim Sürecinde Sanat Eğitim Neden Yer Almalıdır?. 3. *Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu*, 19 – 21 Kasım. Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Debarbieux, E. (2009). *Okulda Şiddet Küresel Bir Tehdit*. (Çev. İ. Yergüz). (Birinci baskı). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Dündar, S., Ekşi, H., & Yıldız, A. (2008). Aksiyonda Değerler Ölçeği Dilsel Eşdeğerlik Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Değerler Eğitimi Dergisi*. Sayı 15. Cilt 6 sf 89-114.
- Efiliti, E. (2006). Orta Öğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Saldırganlık ve Denetim Odağının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 25 Haziran 2011 tarihinde http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makaleler/Erkan%20EF%C4%B0LT%C4%B0/EF%C4%B0LT%C4%B0.%20ERKAN.pdf adresinden alınmıştır.
- Erbay, M. (1997). Sanat Eğitiminin Önemi. *Anadolu Sanat Dergisi*, 7, 50-56.
- Gençaydın, Z. (1990). *Sanat Eğitiminin Düşünsel Temelleri. Ortaöğretim Kurumlarında Resim –İş Öğretimi ve Sorunları*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Genç, S. Z., & Eryaman, M. Y. (2008). Değişen değerler ve Yeni Eğitim Paradigması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 9,89-102.
- Gömlüksiz, M. N. (2007). Lise Öğrencilerinin Toplumsal Değerlere İlişkin Tutumları (Elazığ İli Örneği), *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu(26-28 Kasım 2004)*, 727-741, İstanbul.
- Koca, A. İ. (2009). *Üniversite Öğrencilerinin Değerleri ve Bireysel Özellikleri ile Kariyer Tercihleri Arasındaki İlişki: Çukurova Üniversitesi'nde Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Kurbanov, B. *Ahlaki Değerler ve Sanat*. 5 Temmuz 2011 tarihinde <http://www.hakveadalet.com/ahlaki-degerler-ve-sanat> adresinden alınmıştır.

O.Taşkesen, S. Kanat,.. / EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), (2012), 58-77

- MEB. (2011) . 18. Milli Eğitim Şurası. 05 Ekim 2011 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr/suralar.aspx>- adresinden alınmıştır.
- MEB Yaygın Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü. (2007). *Şiddet İçermeyen Eğitim. Ankara: Araştırma Raporu.* 13 Nisan 2010 tarihinde <http://yee.meb.gov.tr/dokuman/Sidicegitim.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2010). *İlk Ders Genelgesi.* 13 Eylül 2011 tarihinde. www.meb.gov.tr/ttkb adresinden alınmıştır.
- MEB. (2006). *Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Strateji ve Eylem Planı (2006-2011+).* Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Öğülmüş, S. (1995). *Okullarda (Liselerde) Şiddet ve Saldırganlık.* A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Araştırma Raporu.
- Özensel, E. (2007).Liseli Kız ve Erkek Öğrencilerin Değer Yargıları ve Türk Toplumunun Temel Toplumsal Kurumlarına Bakış Açılıarı. *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu.* 26-28 Kasım 2004-İstanbul.
- Sağnak, M. (2007).Orta Öğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Okulun Örgütsel Değerlerine İlişkin Algıları İle Kişisel Değerleri Arasındaki Uyum Düzeyleri. *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu.* 26-28 Kasım 2004-İstanbul.
- Taşkesen, O. (2010). *Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinin Resim Bölümleri İle Genel Liselerde Verilen Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilerin Şiddete Yönelik Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma.* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türk, İ. (2009). *Değerler Eğitiminde Saygı.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Tunalı, İ. (2010). *Estetik.* İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yetkin, S. K. (1968). Güzel Sanatların Eğitimindeki Yeri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.* (1), 125.
- Yolcu, Enver. (2004). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri.* Ankara:Nobel Yayın Basım.

Extended Summary

In the journey of understanding the nature of moral concept, the necessity of distinguishing the truth from wrong and good from bad is peculiar to the field of ethic question (Dündar, Ekşi ve Yıldız, 2008: 90). The relationship between ethics and esthetics is known to go back to Greek philosophers. The thought of Archaic Age was knowing the social role of art well. The esthetics of Archaic Age, considering that all issues of art are the social issues or the social education issues, approves the power of esthetics' wide influence on people's life and moreover, changing it under some conditions. According to this esthetics comprehension; the importance of social function becomes clear in force shaping certain arts' practices in certain ways to human life and depending on this it shapes social life. In this context, the ethics and esthetics are described as disciplines should be considered with a thought system which accepts the man as center. while considering that the science of esthetics is the discipline, base of art and artistic activities, will of reaching to esthetics causes the will of reaching to beauty morally at the same time, so that Suut Kemal Yetkin supports this idea with the discourse of art education is moral education. So in this study, it is thought that the research of influence of art education, described as education of forming beauty, on ethics values reveals facts clearing the relations between art and ethics values. This study aims to reveal the relations between art education and ethics values by determining whether there is a difference between value (charity, respect, self-audit, self-evaluation) and levels of students, taking formal art education, and students, not taking it, or not.

According to the art education of the students of Picture and Music Department of Fine Arts and Sport High School and the students of general high school in a middle-developed city this study done to reveal the difference between rate levels is suitable work for relational screening model. In 2010-2011 education-teaching year 6883 students at General High School and 180 students in The Picture and Music Department of Fine Arts and Sport High school constitute .the universe of investigation. 94(59girls, 35boys) students in Picture and Music Department of Fine Arts and Sport High School and 272 (157girls, 115boys) students at General High School totally 366 students constitute the working group of study. Data is obtained from total 366 students, 94 students who study art lessons with a dense programmer at Fine Arts and Sport High School and 272 students who don't study any art lesson at General High School. As the data collecting tool, "The Rates Scale in Action" developed by Jennifer Chandra Swaim and later adapted to Turkish by Selma Dündar, Halil Ekşi ve Ali Yıldız and also provided linguistic equivalence is used for determining the rate levels of students (helpfulness, showing respect, self-control and self-evaluation). To compare the marks belonging to dependent variable of irrelevant sample in the analysis of data, KRUSKAL WALLISH test in non parametric tests is used due to the fact that the marks obtained form the scale don't provide normality assumption. According to sort of school in the study, among the marks of the showing respect, and self-control bottom rate, an important difference isn't seen between virtue ethics levels of the students of the Picture and Music Department of Fine Art and Sport High School and the students of General High School , belonging to kinds of school. Also, according to the class variable in the

O.Taşkesen, S. Kanat,.. / EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), (2012), 58-77

comparison in the virtue ethics levels of the students of Picture and Music Department of FAHS and the students of GHS the important differences which belong to class variable are confirmed.

* * * *